

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

К.В. Муравйов

«*17*» *березня*

2025 р.

ПРОГРАМА
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ
з навчальної дисципліни
«Українська мова»

Схвалено на засіданні кафедри

іноземної філології та перекладу

Протокол № 7 від 26 лютого 2025 р.

Завідувач кафедри

І.С. Бахов

І.С. Бахов

Київ – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Випробуванням з української мови до Міжрегіональної академії управління персоналом на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» для вступників є вступна співбесіда.

Метою вступного іспиту є визначення рівня навчальних досягнень та ступінь підготовленості здобувачів освіти з української мови та вмінь застосовувати знання на практиці.

Програма вступних випробувань з української мови розроблена на основі чинних програм з української мови для 5-11 класів (рекомендованих Міністерством освіти і науки України) та особливостей виконання національного мультипредметного тесту.

Співбесіда складається з двох частин: теоретичної (розділи: «Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Розвиток мовлення») та практичної (перевірки вмінь на знання нормативного наголосу, фразеологізмів, стилів мови, монологічного та діалогічного мовлення) частин.

Претенденти/претендентки на зарахування до числа студентів/ мають продемонструвати:

- вільне володіння і розуміння усіх норм сучасної української літературної мови (орфоепічних, лексичних, фразеологічних, словотвірних, морфологічних, синтаксичних, орфографічних, пунктуаційних та стилістичних);
- свідоме трактування змісту термінів і понять української мови;
- здатність застосовувати свої теоретичні знання на практиці;
- вміння логічно і послідовно висловлюватися, спілкуватися на довільні теми, аргументувати та відстоювати власні погляди на світ та життя в ньому.

Критерії оцінювання: співбесіда з української мови передбачає усні відповіді на запитання теоретичного (відтворювального), практичного і творчого рівнів.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення *йо*, *ьо*. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *-н-* та *-nn-* у прикметниках, дісприкметниках, *не* з різними частинами мови.

Лексикологія. Фразеологія

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення із інших мов. Загальновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

Будова слова. Словотвір

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

Морфологія

Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови.

Іменник. Іменник як самостійна частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників, відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань *пане полковнику*, *сестро Олено*, *друже Сергію*, *Інно Вікторівно* і под.).

Прикметник. Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників.

Числівник. Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Займенник. Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово. Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник. Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Прийменник. Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

Сполучник. Сполучник як частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Частка. Частка як службова частина мови. Правопис часток.

Вигук. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Синтаксис

Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

Речення. Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

Неповні речення. Тире в неповному реченні.

Односкладне речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Складносурядне речення, його будова. Єдальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення. Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

Складне безсполучникове речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні. Складне речення з різними видами сполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма і непряма мова. Речення з прямою мовою. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.

Стилістика

Стилі мовлення, їхні основні ознаки, функції.

Розвиток мовлення

Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування. Тема висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Текст як середовище функціонування мовних одиниць. Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Засоби зв'язку речень у тексті. Класифікація текстів за сферою використання, метою, структурними особливостями. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

Перелік слів для визначення наголосу

1. агрономія	46. де-юре	91. камбала
2. алфавіт	47. джерело	92. каталог
3. аркушик	48. дивлячись	93. квартал
4. асиметрія	49. дичавіти	94. кишка
5. багаторазовий	50. діалог	95. кілометр
6. безпринципний	51. добовий	96. кінчити
7. бешкет	52. добуток	97. колесо
8. благовіст	53. довести	98. колія
9. близький	54. довести	99. копчений
10. болотистий	55. довідник	(дієприкметник)
11. бородавка	56. догмат	100. копчений
12. босоніж	57. донести	(прикметник)
13. боязнь	58. донька	101. корисний
14. бурштиновий	59. дочка	102. косий
15. бюлетень	60. дрова	103. котрий
16. ваги	61. експерт	104. крицевий
17. вантажівка	62. еретик	105. кроїти
18. весняний	63. жалюзі	106. кропива
19. вигода (користь)	64. завдання	107. кулінарія
20. вигода (зручність)	65. завести	108. курятина
21. видання	66. завести	109. лате
22. визвольний	67. завжди	110. листопад
23. вимога	68. завчасу	111. літопис
24. випадок	69. загадка	112. люстро
25. виразний	70. заіржавілий	113. мабуть
26. висіти	71. закінчити	114. магістерський
27. витрати	72. закладка (у книзі)	(про вчений ступінь)
28. вишиваний	73. закрутка	115. маркетинг
29. відвести	74. залишити	116. мережа
30. відгомін	75. заміжня	117. металургія
31. віднести	76. занести	118. міліметр
32. відомість (список)	77. запонка	119. навчання
33. відомість (дані)	78. заробіток	120. нанести
34. вірші	79. заставка	121. напій
35. віршовий	80. застібка	122. начинка
36. вітчим	81. застопорити	123. ненавидіти
37. гальма	82. звисока	124. ненависть
38. глядач	83. здалека	125. нести
39. горошина	84. зібрання	126. ніздря
40. граблі	85. зобразити	127. новий
41. гуртожиток	86. зозла	128. обіцянка
42. данина	87. зрання	129. обрання
43. дано	88. зручний	130. обруч (іменник)
44. дециметр	89. зубожіння	131. одинадцять
45. дещиця	90. індустрія	132. одноразовий

133. ознака	165. причіп	198. тризуб
134. олень	166. проділ	199. тулуб
135. оптовий	167. проміжок	200. український
136. осетер	168. псевдонім	201. уподобання
137. отаман	169. разом	202. урочистий
138. оцет	170. ремінь (пояс)	203. усередині
139. павич	171. решето	204. фартух
140. партер	172. ринковий	205. фаховий
141. пекарський	173. рівнина	206. феномен
142. перевезти	174. роздрібний	207. фольга
143. перекис	175. розпірка	208. форзац
144. переляк	176. рукопис	209. хаос (стихія)
145. перенести	177. русло	210. хаос (безлад)
146. перепад	178. сантиметр	211. царина
147. піала	179. свердло	212. цемент
148. підданий	180. середина	213. центнер
(дієприкметник)	181. сеча	214. цінник
149. підданий (іменник,	182. симетрія	215. чарівний
істота)	183. сільськогосподарс	216. черговий
150. підлітковий	ький	217. читання
151. пізнання	184. сімдесят	218. чорнозем
152. питний	185. слина	219. чорнослив
153. піцерія	186. соломинка	220. чотирнадцять
154. подруга	187. статуя	221. шляхопровід
155. позначка	188. стовідсотковий	222. шовковий
156. помилка	189. стрибати	223. шофер
157. поміщик	190. текстовий	224. щелепа
158. помовчати	191. стрибати	225. щипці
159. поняття	192. текстовий	226. щодобовий
160. порядковий	193. течія	227. ярмарковий
161. посередині	194. тигровий	
162. привезти	195. тисовий	
163. приморозок	196. тім'яний	
164. принести	197. травестія	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ГОВОРІННЯ
(монолог і діалог з екзаменатором з обраної теми)

		Максимальна кількість балів
монолог	Уміння розповідати про події, плани, обґрунтовувати свою думку; складати зв'язну оповідь, описувати свої враження. Уміння давати зрозумілі та детальні описи з низки тем загального спрямування; пояснювати свою точку зору з будь-якого питання, вказавши на плюси та мінуси того чи іншого аргументу. Вимоги до мовлення – змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Вимоги до тексту мовлення – зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту – поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Засоби зв'язку речень у тексті.	100
діалог	Комунікація українською мовою на рівні вільної взаємодії; участь в дискусії на знайому тему, ефективне відстоювання своєї точки зору. Тема висловлювання. Текст як середовище функціонування мовних одиниць.	50
граматика	Усі видо-часові аспекти дієслова, ступені порівняння прикметників, умовні речення, безособові форми дієслова, пряма та непряма мова, активний та пасивний стан, Пряма і непряма мова. Речення з прямою мовою. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. стилі в українській мові (неформальний, нейтральний, офіційно-діловий тощо)	50

ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ ОЦІНОК

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	200-190
Дуже добре	182-189
Добре	175-181
Достатньо+	168-174
Достатньо	160-167
задовільно	100-159
Незадовільно	≤ 99